

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/336/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.111/2024/11-I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselő (dr. Nagy-Vass Norbert ügyvéd) útján eljárva az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Szolnoki Törvényszék 25.P.20.077/2023/19. számú ítéletének, és a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.111/2024/11-I. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, mivel az indítvány szerint a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, továbbá a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az alapügy felperese egy Kft., amely 2022. szeptember 16-a óta felszámolás alatt áll. Az indítványozók a Kft. ügyvezetői, az egyik indítványozó pedig egyben a Kft. tagja, tulajdonosa is. A felszámoló számára ismeretlen okból és időpontban a Kft. tagjai között megromlott a viszony, és folyamatos viták alakultak ki amiatt, hogy ki lássa el a Kft. ügyvezetését, továbbá amiatt is, hogy ki okozott kárt a Kft.-nek, és azt meg kell-e illetve hogyan kell megtérítenie (amiatt több cégbíróági és egyéb peres eljárás is folyamatban volt illetve van jelenleg is). A Kft. indítványozóktól eltérő tagja a felszámolást megelőzően 2010 és 2019 között 105 011 000 Ft-ot utalt át a saját bankszámlájára, illetve vett fel készpénzben. Emiatt Körmenyi Járásbíróság, időközben jogerőre emelkedett ítéletével bűnösnek mondta őt ki sikkasztás bűntettében. A Kft. ezen büntető eljárásban polgári igényt jelentett be, amelyet azonban a járásbíróság egyéb törvényes útra utalta. A bűncselekményt megállapító ítéletében azonban azt is kimondta a járásbíróság, hogy a Kft. másik érintett tagja 105 011 000 Ft kárt okozott a Kft.-nek.

- [3] A Kft. mint engedményező, a felszámolási eljárást megelőzően, 2022. március 21-én ellenérték nélkül engedményezte az indítványozókra a büntető ítéletben megállapított 105 011 000 Ft-ot. Az engedményezést a Kft. részéről, mint ügyvezető, a szerződésben engedményesi oldalon is érintett személy (az egyik indítványozó) írta alá. Emellett a szerződésben az is rögzítették, hogy az indítványozóknak is megbízási díj követelése áll fenn a Kft.-vel szemben (az indítványozói követelés, mint hitelezői igény elbírálása folyamatban van), továbbá az egyik indítványozónak kölcsön jogcímen is követelése van a Kft. irányába. A szerződés azt is tartalmazta, hogy a Kft. az engedményezésért cserébe semmilyen ellenértékre, díjra, költségre vagy kamatra nem tarthat igényt.
- [4] A felszámolási eljárásban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) is bejelentett hitelezői igényt. A Kft. a felszámolást megelőzően pert indított a büntető eljárásban elítélt magánszeméllyel szemben, a keresetlevelében azonban az engedményezési szerződésről nem tett említést. A felszámolást megindulását követően a büntető eljárásban elítélt magánszeméllyel szemben végrehajtási eljárás indult, és annak keretében mintegy 75 000 000 Ft továbbá egyéb vagyontárgyak kerültek lefoglalásra. A felszámolást végző személyt az indítványozók az engedményezési szerződésről nem tájékoztatták.
- [5] A Kft. keresetében (amelyet azt követően módosított, hogy értesült az engedményezési szerződésről) kérte, hogy a Szolnoki Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) állapítsa meg az engedményezési szerződés és az ugyanezen a napon megkötött megállapodás érvénytelenségét, mivel azok ellentétesek a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvénnyel (a továbbiakban: Csődtv.) továbbá a Ptk. több rendelkezésével is.
- [6] A törvényszék ítéletében megállapította, hogy az engedményezési szerződés és a felek között ugyanezen a napon megkötött megállapodás érvénytelen. A törvényszék elsőként megállapította, hogy a jogszabályok alapján az eljárási szabályok betartásával indult a per, így sem megszüntetésre sem felfüggesztésre nincs indok. A törvényszék azt is kiemelte, hogy jelen pár tárgya nem a vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítása, hanem egy fedezetelvonó szerződéssel kikerült vagyontárgynak a Kft., mint felperes részére történő visszaszerzése. A peres felek nem vitatták a perben sem az engedményezési szerződés megkötésének a tényét, sem annak tartalmát. Ahogyan azt sem vonta kétségbe egyik peres fél sem, hogy a büntetőeljárásban egyéb törvényes útra terelt igény érvényesítése érdekében is zajlik peres eljárás, amelyet jelenleg felfüggesztett a bíróság, és amellyel kapcsolatban biztosítási intézkedés elrendelésére is sor került. A törvényszék azt is rögzítette, hogy a felszámolási eljárás során az indítványozóknak, továbbá a NAV-nak is hitelezői igénye van a Kft.-vel szemben. Ezt követően vizsgálta a törvényszék az engedményezési szerződés és az ugyanezen a napon kötött megállapodás érvényességét. E körben kiemelte, hogy a Csődtv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján

három feltétel fennállása esetén lehet az érvénytelenséget kimondani: a jogügylet az adós vagyonának csökkenését eredményezte, az adós szándéka a hitelező(k) kijátszására irányult, továbbá a másik fél (jelen esetben az indítványozó és a másik érintett alperes) tudtak erről a szándékról. A törvényszék e körben megállapította, hogy az engedményezési szerződés következtében a Kft.-nek nem marad vagyona, amiből a NAV követelését ki tudná elégíteni. Az indítványozók tudták, hogy ezen büntetőeljárásban megállapított kár összeg a Kft. egyetlen vagyoneleme, ahogyan azzal is tisztában voltak, hogy ha ezt az összeget magukra engedményezik, akkor az a hitelezői igények kijátszását fogja eredményezni. A törvényszék nem fogadta el azt az érvelést sem, hogy az engedményezési szerződést a felek azért kötötték meg, mert ha ők kiesnek a Kft. ügyvezetéséből, akkor a büntetőeljárásban elítélt személy vagy annak valamely családtagja lesz az ügyvezető, akik nem fognak pert indítani a büntetőeljárásban egyén törvényes útra terelt összeg megfizetése érdekében. Mindezek alapján a törvényszék megállapította a jogügyletek érvénytelenségét [amelyet amúgy a Csődtv. 40. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján is annak ítélet volna].

- [7] A törvényszék a fentiek mellett kiemelte, hogy nem vizsgálta az alperesek által hivatkozott 3/2008. PJE határozatot, mivel azt a Kúria az 1/2014. jogegységi határozatával más hatályon kívül helyezte. Emellett arra is hivatkozott a törvényszék, hogy nem tartotta indokoltnak meghallgatni a felszámolóbiztos és az alpereseket sem, mivel a jognyilatkozatok és a rendelkezésre álló iratok alapján eldönthető volt az ügy.
- [8] 1.2. Az indítványozók a törvényszék ítéletével szemben fellebbezéssel éltek a Szegedi Ítéltáblához (a továbbiakban: ítéltábla), amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta.
- [9] Az ítéltáblai ítélet indokolása szerint az indítványozók által felhozott előkérdések vagy nem befolyásolják az ügy eldöntését (székhely változás) vagy már az Alkotmánybíróság által is eldöntött kérdések (eljáró bíróság kijelölése – 3340/2024. (IX. 23.) AB végzés).
- [10] Az ítéltábla elsőként számba vette a Pp. szerinti perakadályokat. E körben megállapította, hogy a Csődtv. szerint az adós is közvetlenül jogosult a per megindítására (a felszámoló nélkül is), ezért emiatt nem volt indokolt az eljárás megszüntetése. További szempontként rögzítette az ítéltábla, hogy a Kft. perbeli képviselőjében kötelező a jogi képviselő, amelyet meghatalmazással lehet ellátni. A felszámolási eljárásban azonban ezen képviselőre a felszámoló adhat meghatalmazást. Mivel a perben volt a felszámolóbiztos által aláírt meghatalmazás, így ez sem jelentett megszüntetési okot. Az ítéltábla hosszasan kifejtette azt is, hogy a kúriai jogértelmezés szerint miért nem tekinthető a Kft. felszámolási eljárása megszüntetettnek, a korábbi erre irányuló bírósági határozat ellenére sem. Ezért a Kft.-t a perben jogszerűen képviselte a felszámolóbiztos. Az ítéltábla ítéletében azt a kérdést is vizsgálta, hogy a bírósági illetékességi szabályok megfelelően lettek-e

alkalmazva: e körben pedig megállapította, hogy ez sem adhat okot a törvényszéki ítélet hatályon kívül helyezésére.

- [11] Az ítéltábla vizsgálta azt az alperesi felvetést is, hogy a törvényszék megsértette az indokolási kötelezettségét. Az ítéltábla az indokolások részletességére irányuló kúriai gyakorlatot figyelembe véve megállapította, hogy a törvényszék kellő indokát adta annak, hogy miért mellőzte az alperesek személyek meghallgatását (amely kapcsán azt is kifejtette, hogy ennek elmaradása önmagában nem minősül szabályszegésnek) illetve az alperesek által kifogásolt tanúbizonyítást. Kellően kifejtette továbbá a törvényszék, hogy miért tartja érvénytelennek a vizsgált szerződéseket illetve megállapodásokat. A fentiek mellett az ítéltábla az alperesek további felvetéseire is részletesen válaszolt az ítéleti indokolásában (így pl. az egyes bizonyítási indítványok mellőzésének az okára is).
- [12] Az ítéltábla ezt követően a tényállás pontosítására irányuló felvetéseket vizsgálta, amely pontosítását követően azt vizsgálta, hogy helyesen jutott-e a törvényszék az érvénytelenség jogkövetkezményének a megállapítására. Az ítéltábla részletesen kifejtett érvelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Csódtv. vonatkozó rendelkezéseinek szempontjai megvalósultak, így az érvénytelenség megállapítására a törvényszék indokoltak jutott.
- [13] 1.3. Az indítványozók ezt követően az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték a ítéltáblai illetve a törvényszéki ítélet megsemmisítését, mivel azok álláspontjuk szerint sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [14] Indítványának indokolása szerint a törvényszék előtti eljárásban az indítványozókat a törvényszék személyes meghallgatásra idézte. Az indítványozók azonban kérelmet terjesztettek elő egyfelől tolmács kirendelésére (mivel egyikük román anyanyelvű) valamint arra nézve, hogy a meghallgatásukra az I. rendű indítványozó lakóhelye szerinti bíróságon kerüljön sor, a II. rendű alperest pedig elektronikus hírközlő hálózat útján hallgassák meg, továbbá arra nézve, hogy az érdemi tárgyalás jegyzőkönyvét folyamatos felvétel útján rögzítsék. A törvényszék ezt követően kötelezte az indítványozókat 100 000 Ft 15 napon belüli letétbe helyezésére a tolmács kirendelése érdekében. A törvényszék ezen kérelmeik egyikének sem adott helyt, sőt végül személyes meghallgatásukat mellőzte. Álláspontjuk szerint téves volt a törvényszék azon indokolása, amely meghallgatásuk mellőzéséről döntött, hiszen ha valóban eldönthető lett volna az ügy pusztán az iratok alapján, akkor nem idézte volna meg őket a törvényszék. Álláspontjuk szerint a személyes meghallgatásuk indokolt lett volna, hiszen számos kérdés (pl. a vélelmezett ingyenesség vagy rosszhiszeműség, vagy épp a megállapodás keletkezésének a körülményei) így lett volna tisztázható. Emellett ha sor került volna a személyes meghallgatásukra, akkor nem jutott volna arra (a szerintük) téves következtetésre a bíróság, hogy a vitatott engedményezés a Kft. vagyonsökkenését eredményezte (szerintük ez ugyanis a számviteli törvényből

nem következik), illetve hogy az ingyenes és rosszhiszemű volt. Ennek elmaradása pedig az eljárás tisztességének a sérelmét eredményezte, mivel ezen szempontok tisztázatlansága kihatott az ítélet érdemére is.

- [15] Álláspontjuk szerint a tolmács díjának megelőlegezésére irányuló végzés önmagában is alaptörvény-ellenes, mivel az az anyanyelvhasználat joga miatt nem köthető feltételekhez. Ez pedig hátrányos megkülönböztetést eredményezett, vagyis a támadott ítéletek ezért az Alaptörvény XV. cikkét is sértik.
- [16] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozók panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [18] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.
- [20] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló bírósági eljárásban érintett alperesek nyújtották be az ügyet érdemben lezáró bírósági ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [21] 2.2. Az indítványozók az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állították. Ezen rendelkezések vonatkozásában azonban érdemi, alkotmányjogi értelemben is értékelhető indokolást csak a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében adtak elő.
- [22] Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének a sérelmét ugyanis azért állították az indítványozók, mivel a román anyanyelvű indítványozó esetében a bíróság a személyes meghallgatás feltételévé tette a tolmács költségének a megelőlegezését, amelyet végül be sem várt, és a személyes meghallgatást teljesen mellőzte. A tolmács költségének a megelőlegezése álláspontja szerint hátrányos megkülönböztetést eredményez, mivel a tolmács költségét az államnak kellene állnia, azt nem háríthatja az érintett félre.

- [23] E körben az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a hátrányos megkülönböztetés esete fogalmilag nem állapítható meg, ugyanis annak megítélése, hogy a bíróság jogszerűen rendelte-e el a tolmács költségének a megelőlegezését vagy sem a személyes meghallgatás érdekében nem az Alaptörvény XV. cikke vonatkozásában értékelhető, hanem a tisztességes eljáráshoz való jog vonatkozásában. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alaptörvény XV. cikkét kifogásoló részét érdemben nem vizsgálta.
- [24] 2.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [25] E tekintetben az indítványozók elsorban azt állították, hogy az eljáró bíróságok ítéletei ezért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mivel a törvényszék és (tekintettel arra, hogy ezen érvelést az ítélőtábla is osztotta) az ítélőtábla jogszerűtlenül mellőzte a személyes meghallgatásukat, és döntött csak a rendelkezésre álló iratok alapján (holott a személyes meghallgatásuk után számos kérdés és felvetés nekik kedvező módon lett volna tisztázható).
- [26] E körben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ának vizsgálata körében (amely szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele azonban, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel [...] e két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}) az alábbiakat állapította meg.
- [27] Az Alkotmánybíróság – többek között – a 3375/2018. (XII. 5.) AB határozatában összefoglalóan megállapította, hogy a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes (3255/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [29]).
- [28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmával összefüggésben azt is kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. A szabály *de facto* nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 3375/2018. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]}.

- [29] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre, a megállapítható alapjogsérelemre nézve {vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; 3375/2018. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [34]}.
- [30] Jelen ügyben az eljáró bíróságok részletesen megindokolták, hogy végül miért döntöttek az alperesek személyes meghallgatásának a mellőzéséről. A rendelkezésre álló iratok alapján, a jogszabályok figyelembe vételével részletesen levezették az engedményezési szerződés és az azzal párhuzamosan megkötött megállapodás érvénytelenségének okait is. Ezért bár az indítványozók kérelmeit valóban megválaszolatlanul hagyta a törvényszék, és az is kifogásolható, hogy a tolmács költségét az indítványozóval akarták megelőlegeztetni, mivel a személy meghallgatás mellőzésének alapos indokát adták a bíróságok, és összességében a jogszabályokkal összhangban, alaposan megindokolták döntésüket, a tolmács tekintetében pedig végül a személyes meghallgatás elmaradása miatt tényleges jogsérelem nem következett be, összességében nem merült fel a tisztességes eljárás jogának a sérelme.
- [31] Mindezek alapján ezért az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a befogadhatóságnak az Abtv. 29. §-a szerinti feltételei nem állnak fenn, mivel a támadott bírósági ítéletek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetnek fel, amelynek tisztázását az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretében az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana.
- [32] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. §-ának, az Abtv. 52. § (1) bekezdésének, továbbá az Abtv. 29. §-ának, így az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 23.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró